

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13669

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

1. Γαληνοτάτη Δημοκρατία	α. Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία
του Γερμανικού Έθνους
2. Ουγενότοι	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
3. Όθων Α΄	γ. Πρόνοιες
4. Ιωάννης Βατάτζης	δ. Μεταφορά και εφοδιασμός
στρατευμάτων Δ΄ Σταυροφορίας
5. Διαφωτισμός	ε. Ορθός Λόγος.
στ. Εξελληνισμός του Κράτους

ζ. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου |

(μονάδες 5)**Απάντηση (1-δ, 2-ζ, 3-α, 4-β, 5-ε)**

2) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις /φράσεις (τρεις περισσεύουν): αυτοκράτορας, διπλωματία, χορηγία, επιγαμία, φιλανθρωπία, εκχριστιανισμός, Λογοθέτης του Γενικού, Λογοθέτης του Δρόμου.

Η βυζαντινή διπλωματία χρησιμοποιούσε ένα ευρύτατο φάσμα από τρόπους και μέσα, για να επιτύχει τους σκοπούς της. Τέτοια μέσα ήταν οι _____, σε χρήμα ή δώρα, στους ξένους ηγεμόνες, η σύναψη συμμαχιών που βασιζόνταν συχνά σε _____, οι εμπορικές συνθήκες και, το σπουδαιότερο, ο _____ άλλων λαών. Ο _____ χάραζε τις κατευθυντήριες γραμμές της εξωτερικής πολιτικής. Ο _____, ήδη από τον 7ο αιώνα, ήταν

υπεύθυνος για την υποδοχή ξένων πρεσβευτών, τον ορισμό των μελών των βυζαντινών πρεσβειών κ.ά.

(μονάδες 5)

Απάντηση: (χορηγίες, επιγαμίες, εκχριστιανισμός, αυτοκράτορας, Λογοθέτης του Δρόμου)

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: αλληλέγγυον, Εγίρα.

(μονάδες 8+7=15)

Αλληλέγγυον: νόμος που επιβλήθηκε από τους Μακεδόνες και αποτέλεσε το μεγαλύτερο πλήγμα κατά των Δυνατών. Το αλληλέγγυον υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας. (απάντηση στη σελ. 39 του σχολικού βιβλίου)

Εγίρα: η αφετηρία του χρονολογικού συστήματος των Αράβων. (Ως αφετηρία θεωρείται το 622, έτος αποδημίας του Μωάμεθ στη Μεδίνα.)

ΘΕΜΑ 2

2.α. Να εξηγήσετε πώς ιδρύθηκε το πρώτο Βουλγαρικό κράτος, την εποχή του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Δ'.

(μονάδες 12)

Επί Κωνσταντίνου Δ' ιδρύθηκε στη Χερσόνησο του Αίμου το κράτος των Βουλγάρων, λαού που προωθήθηκε από τις ασιατικές στέπες στις εκβολές του Δούναβη. Οι Βούλγαροι νίκησαν τον βυζαντινό στρατό και κατέκτησαν τα εδάφη μεταξύ Δούναβη, Αίμου και Ευξείνου Πόντου. Ο αυτοκράτορας υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει σιωπηρά τη νέα κατάσταση και να υποσχεθεί την καταβολή ετήσιων χορηγιών για το μέλλον. Αυτό αποτελούσε πράξη σύνεσης, διότι στην περιοχή αυτή είχαν διεισδύσει ήδη σλαβικές φυλές, με συνέπεια αυτή να έχει αποσπαστεί ουσιαστικά από τον έλεγχο της αυτοκρατορίας.

Η συμφωνία με τους Βουλγάρους ανανεώθηκε αργότερα. Οι Βούλγαροι μάλιστα βοήθησαν τον Λέοντα Γ' να αντιμετωπίσει τους Άραβες επιδρομείς μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης.

(Η απάντηση στη σελ. 26-27 του σχολικού βιβλίου)

2.β. Ποιοι Έλληνες λόγιοι και με ποιο τρόπο συνέβαλαν στην ανάπτυξη της ανθρωπιστικής κίνησης στην Ευρώπη, πριν από την άλωση της Κωνσταντινούπολης;

(μονάδες 13)

Στην αναβίωση των ελληνικών γραμμάτων στη Δύση υπήρξε καθοριστική η συμβολή των Ελλήνων λογίων που κατέφυγαν στην ιταλική χερσόνησο πριν και μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους. Ήδη από την τελευταία δεκαετία του 14ου αιώνα βρίσκουμε τον λόγιο Μανουήλ Χρυσολωρά στη Βενετία, όπου μετέβη ως απεσταλμένος του βυζαντινού αυτοκράτορα για να ζητήσει βοήθεια εναντίον των Τούρκων. Λίγο αργότερα έφτασαν στην Ιταλία εξέχουσες προσωπικότητες του ελληνικού πνεύματος που συνόδευσαν τον αυτοκράτορα Ιωάννη Η' Παλαιολόγο στη Σύνοδο της Φλωρεντίας (1439). Ανάμεσά τους ήταν ο Γεώργιος Σχολάριος, δηλαδή ο μετέπειτα Πατριάρχης Γεννάδιος, ο Μάρκος ο Ευγενικός, ο επίσκοπος Νίκαιας Βησσαρίων και ο Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων. Την ίδια περίοδο διδάσκουν τα ελληνικά γράμματα στα ιταλικά πανεπιστήμια διαπρεπείς Έλληνες λόγιοι που διακρίθηκαν για το εκδοτικό τους έργο και γενικότερα για το ήθος τους. *(Η απάντηση στη σελ. 119 του σχολικού βιβλίου.)*

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική